

VASTAUS VUODEN 2024 ARVIOINTIKERTOMUKSEEN

Tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomuksen havaintoihin todetaan seuraavaa:

Hallintotoimi

Hallintotoimessa on ollut edellisten vuosien tapaan henkilöstön vaihtuvuutta ja resurssivajetta, jotka eivät ole olleet vaikuttamatta kunnan toimintaan ja etenkin tilinpäätöksen valmisteluun. Lisäksi on ollut havaittavissa, että kunnan ja Heta-palvelujen välillä on näkemyseroja mm. tilinpäätökseen liittyvien asioiden hoitamisesta.

Vastaus:

Hallintotoimessa on ollut useita viranhaltijamuutoksia vuoden 2024 aikana. Muutokset ovat vaikuttaneet toimintojen jatkuvuuteen ja tuoneet haasteita asioiden käsittelyyn. Kunnan päätöksenteossa on tästä huolimatta pyritty asioiden huolelliseen valmisteluun ja päätösten täytäntöönpanoon sovittujen aikataulujen mukaisesti.

Kunnan talous- ja henkilöstöhallintopalvelut tuottaa Kuntien Hetapalvelut Oy. Yhteistyö kunnan ja palveluntuottajan välillä on kokonaisuutena toiminut hyvin ja asioita on käsitelty hyvässä yhteisymmärryksessä. Vuoden 2024 lopulla ja tilinpäätösvaiheessa oli henkilöstömuutoksia myös kunnan asiakkuustiimin osalta palvelutuottajayrityksessä ja tämä osaltaan näkyi haasteena tilinpäätösvaiheessa.

Sivistystoimi

Varhaiskasvatuksen osalta toiminta on jatkunut edellisen vuoden tapaan lapsimäärän vakiintuessa 100–105 lapseen. Tulevaisuudessa lapsimäärän ennustetaan olevan n. 100 lasta. Viime syksynä valmistuneen remontin ansiosta Tuulenpesään saatiin lisää tiloja lapsille ja näin ollen paikkoja on nyt n. 85. Lisäksi varhaiskasvatus toimii myös Petäjähovin tiloissa.

Koulutoimen yrittäjyyskasvatus on jatkunut edelleen yrittäjyysreitin mukaisesti. Tähän on kuulunut esimerkiksi yrityskylä-vierailu. Lisäksi on osallistuttu aktiivisesti yhteistyötapahtumiin. Tästä on syytä antaa kunniaa opettajana toimivalle Mervi Niskakoskelle. Yläkoulun poikien muodostama yritys pääsi vierailemaan Helsingissä ja toivat osaltaan Reisjärveä tunnetuksi. Koulutoimen osalta henkilökunnan ja opetuksen toiminnalliset mittarit toteutuivat hyvin. Lukion osalta ajokortti on toiminut vetovoimatekijänä. Lukion tulokset valtakunnallisessa ja alueellisessa vertailussa ovat hyviä. Voidaankin todeta opetuksen olevan korkealla tasolla.

Vapaa-aikapuolella voidaan todeta oltavan aktiivisia. Erilaisia tapahtumia ja aktiviteetteja on järjestetty hyvin. Kaiken kaikkiaan sivistys- ja koulutoimen osalta on jouduttu etsimään säästöjä kovalla kädellä. Koulukyyditysten kilpailutus tuo yllättävästi säästöjä. Säästyneillä rahoilla voidaan palkata nuorisohjaaja. Kaiken kaikkiaan olisi tärkeää, että vaikka taloudenpidon on oltava jatkossakin tarkkaa, se ei saa vaikuttaa järjestettävään opetukseen. Myös urheilun ja liikunnan sekä kulttuurin osalta pitäisi pystyä tarjoamaan kuntalaisille elämyksiä ja erilaisia kokemuksia.

Vastaus:

Sivistyslautakunnan osalta asiakirjassa kommentoitiin varhaiskasvatuksen tilaratkaisua, jossa Petäjämäen tiloilla on saatu tilantarpeeseen riittävä kapasiteetti. Tilanne on akuutti ja varhaiskasvatuksen laatu ja henkilöstö on saatu turvattua tällä ratkaisulla. Tuulenpesän remontin ansiosta tälle syksyille 2025 on pärjätty pelkillä päiväkodin tiloilla. Keväälle 2026 on jonossa lapsia, joten parasta mahdollista tilaratkaisua joudutaan arvioimaan jälleen.

Sivistystoimen mittaristo on toteutunut hyvin ja erilaisia tilaisuuksia on saatu näillä resursseilla järjestettyä kohtuullisesti.

Ajokortin saaminen lukiolaisille on ollut veto- ja pitovoimatekijä. Syksyllä lukiossamme aloitti ennätyselliset 24 opiskelijaa.

Koulukuljetusten kilpailutuksella saatiin syksyille säästöjä ja tällä säästöllä saimme osittain kustannettua koulunuorisotyöntekijän palkkauksen. Kunnanhallitus antoi täyttöluvan ko. toimeen, mutta samalla haasteen, että rahoitus tulisi saada muusta toiminnasta. Osavuositarkastuksen perusteella 1–9 voidaan todeta, että tämä toteutuu.

Tarkastuslautakunnan huoleen: säästöjen vaikutuksesta opetukseen ja toimintaan ei saisi vaarantaa, voidaan vielä todeta, että toiminta on pysynyt laadukkaana. Parhaana mittarina tässä voidaan todeta viime kevään ylioppilaskirjoitusten tulosta, jossa 75 kirjoitetusta aineen arvosanasta 40 oli eximia tai laudatur. Haastavaa säästöjen hakeminen tai nollatulokseen pääseminen vaatii henkilöstökuluvaltaiselta sektorilta sopeuttamista useamman työpaikan verran vuosittain. Tämä on lakisääteisten toimintojen järjestämisessä mahdotonta. Sektorimme on talousarvioiden yhteydessä suunnitellut, että eläköitymisten yhteydessä joihinkin vähentyneisiin/selvästi pienentyneiden ikäryhmien opetukseen saadaan sopeutus. Voidaan myös todeta, että laadun ylläpitämiseen tarvitaan jonkin verran materiaali- ja oppikirjarahaa. Tämän rajan vetämisellä säästöt ovat kuitenkin vain muutaman tuhannen euron luokkaa.

Tekninen toimi

Teknisen toimen sektorilla vuonna 2024 toteutettiin päiväkotitöiden remontti. Se oli kunnostustoimenpide, mutta samalla saatiin töiden lisäksi hoitopaikkoja. Hankkeeseen ryhdyttiin hiukan kiireellä keväällä 2024. Niinpä suunnittelu jäi hätäiseksi ja puutteelliseksi. Remontin edetessä tuli odottamattomia asioita, jotka johtivat määrärahan merkittävään ylitykseen. Ylitys käsiteltiin vasta syksyllä valtuustossa. Sinänsä aikataulullisesti hanke valmistui ajallaan.

Määrärahaylityksiä on kuluvalle valtuustokaudella käsitelty useaan kertaan jälkikäteen. Tämä on virheellinen toimintatapa. Tästä on tilintarkastuskin huomauttanut. Määrärahaylitykset tulee jatkossa käsitellä silloin kun tietöiden ylityksen tarpeesta tulee.

Vuonna 2024 toteutettiin myös Honkalinnan remontti, kun Mäntykodin asukkaat siirrettiin sinne. Hanke toteutettiin kunnan urakkana ja työn toteutti rakennusyritys. Remontti sujui asianmukaisesti.

Varhaiskasvatuksen ja koulun ruoanvalmistus vaihdettiin 1.7.2024 alkaen takaisin omaan valmistukseen. Vaihduksesta on saatu runsaasti positiivista palautetta mikä oli tavoitteenakin ja odotettua.

Vesistöjen kunnostustyöt jatkuivat edelleen vuonna 2024. Kunnan kiinteistöjen ja kunnan rivitalojen normaalia kunnossapitoa toteutettiin. Yksi rivitalo on niin huonokuntoinen, että se on jätetty tyhjilleen.

Asioiden valmistelussa on tärkeää huomioida kaikki näkökohdat ja asianosaiset tasapuolisesti. Valmistelija käsittelee ja esittelee asiat tasapuolisesti ja päättäjät päättävät.

Vastaus:

Vuonna 2024 toteutettu päiväkotiti Tuulenpesän remontti oli kunnostustoimenpide, jonka yhteydessä lisättiin hoitopaikkojen määrää. Hankkeeseen ryhdyttiin kiireellisesti keväällä 2024, minkä vuoksi suunnittelu jäi osin puutteelliseksi. Remontin aikana ilmeni ennakoimattomia lisätoimia, jotka johtivat määrärahan merkittävään ylitykseen. Ylitys käsiteltiin valtuustossa syksyllä 2024. Lautakunta toteaa, että jatkossa määrärahaylitykset käsitellään viipymättä heti, kun ylityksen tarve tulee ilmi. Toimintatapoja ja ohjeistusta on tarkennettu, jotta vastaavat tilanteet voidaan välttää tulevaisuudessa.

Honkalinnan remontti toteutettiin vuonna 2024 Mäntykodin asukkaiden siirron yhteydessä. Hanke vietiin läpi kunnan urakkana rakennusyrityksen toimesta, ja se eteni suunnitellusti ilman merkittäviä ongelmia.

Varhaiskasvatuksen ja kouluruokailun ruokapalvelut siirrettiin 1.7.2024 alkaen takaisin kunnan omaan valmistukseen. Vaihdos on saanut runsaasti positiivista palautetta henkilöstöltä ja asiakkailta, ja muutos on vastannut sille asetettuja tavoitteita.

Tekninen lautakunta korostaa, että asioiden valmistelussa ja päätöksenteon tukena tulee jatkossa huomioida riittävä ennakosuunnittelu, määrärahojen seuranta ja oikea-aikainen raportointi. Lautakunta pitää tärkeänä, että kaikki näkökohdat ja asianosaiset huomioidaan tasapuolisesti valmistelussa, ja että päätöksenteko tapahtuu hyvän hallintotavan mukaisesti.

Yhteenveto

Reisjärven kunnan tilinpäätökset ovat jo useana vuonna olleet myöhässä ja niissä on ollut paljon korjattavaa. Tästä on myös tilintarkastus huomauttanut. Tilinpäätösten käsittely on ollut huolimattomaa ja puutteellista. Pyydettyjä korjauksia on jouduttu tekemään useita kertoja. Tämän vuoden alijäämä on valtava kunnan kokoon nähden. Osa syy on varmasti suuri vaihtuvuus viranhaltijoiden osalta. Jatkossa voidaan edellyttää huomattavasti parempaa yhteistyötä tilintarkastusyhteisön ja Heta-palveluiden kanssa vuoden mittaan. Samoin tulee kiinnittää erityistä huomiota aikatauluihin ja tilinpäätöksen sisältöön, jotta aikataulut pysyisivät niille annetuissa puitteissa ja korjaustarpeet voitaisiin minimoida.

Konsernihallitusten kokouskutsut ovat tavoittaneet asianomaiset paremmin. Tämä on hyvä asia ja aiemmin tarkastuslautakunta on joutunut huomauttamaan huonosta tiedonkulusta ja kokouskutsujen puutteesta. Läpinäkyvyyden lisäämiseksi konsernihallitusten kokoonpanot voisivat olla kunnan nettisivuilla nähtävissä.

Jääviysasioihin olisi hyvä paneutua huolella, jotta asioiden käsittely suotta vaikeutuisi. Tämä sekä turhien jääväyksien että jäävämmättömyyksien osalta.

Valtuustoaloitteiden käsittelyaikatauluihin tulisi myös kiinnittää huomiota.

Talouden tasapainottaminen jatkuu edelleen ja vaatii kaikilta toimialoilta tiukkaa talouskuria.

Määrärahamuutokset tulee tuoda valtuuston päätettäväksi heti kun niitä ilmaantuu.

Edessä on varmasti haastavia aikoja. Tätä vasten peilaten myös Reisjärvi tulee tarvitsemaan tuloja uusista tulonlähteistä kuten esimerkiksi tuuli-, aurinko- ja bioenergiasta.

Vastaus:

Reisjärven kunnan tilinpäätösten laadinnassa henkilöstön vaihtuvuus ja ennakoimattomat poissaolot sekä niukat henkilöresurssit ovat tuoneet haasteita asioiden hoidon aikataulutukseen ja sujuvuuteen. Myös palvelukeskuksen asiakkuustiimissä oli henkilövaihdoksia vuoden 2024 lopulla ja vuoden 2025 ensimmäisen kvartaalin aikana. Tilinpäätösvaiheessa nämä muutokset ovat osaltaan aiheuttaneet ylimääräistä selvittelytyötä. Vuoden 2025 aikana kunta, palveluntuottaja ja tilintarkastusyhteisö ovat yhdessä käyneet läpi käytäntöjä prosessien tehostamiseksi.

Kuntakonserniin kuuluvia tytäryhtiöitä on muistutettu lähettämään aina yhtiön kokouskutsut ja pöytäkirjat myös kunnanjohtajalle ja kunnanhallituksen puheenjohtajalle. Tytäryhtiöiden hallitusten kokoonpanot tuodaan esille kunnan kotisivuille.

Hallintolain esteellisyysäännökset lähtevät siitä, että esteellisyysilmoittaminen, arviointi ja ratkaisu kuuluvat ensisijaisesti ko. luottamushenkilölle itselleen. Kunnan hallinnossa pyritään ohjeistamaan luottamushenkilöitä esteellisyysäännösten osalta riittävästi.

Valtuustoaloitteita valmistellaan viranhaltijatyönä ja tuodaan päätöksentekoon ilman aiheetonta viivytystä. Kerran vuodessa valtuusto merkitsee tiedoksi vuoden aikana tulleet aloitteet.

Kunnan elinvoimaisuutta ja taloutta pyritään kohentamaan myös vihreän energian hankkeilla. Meneillään on kunnan energialinjausten laadintaprosessi, josta tuulivoimaa ja bioenergiaa koskevat linjaukset on hyväksytty kunnanhallituksessa ja valtuustossa. Kunnan ensimmäinen tuulipuistohanke ja biokaasulaitos ovat selvittelyasteella.

Reisjärven kunnanhallitus